Studia Romologica 18/2025
ISSN 1689-4758
Strony 297–300
https://doi.org/10.68100/1il9b8ma

# Wydawnictwa o tematyce romskiej

## Publications on Roma subjects

**Natalia Gancarz** | https://orcid.org/0009-0008-9717-0677 | natalia@muzeum.tarnow.pl
Muzeum Okręgowe w Tarnowie (Muzeum Ziemi Tarnowskiej)

**Monika Janowiak-Janik** | https://orcid.org/0000-0002-5852-0733
monika_janowiak@wp.pl
Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego

JAK CYTOWAĆ Natalia Gancarz, Monika Janowiak-Janik, *Wydawnictwa o tematyce romskiej*, „Studia Romologica", 2025, t. 18, s. 297–300.

Data publikacji: 21.12.2025 | Data publikacji online: 16.10.2026

OPEN ACCESS
© 2025 Natalia Gancarz, Monika Janowiak-Janik. Artykuł w otwartym dostępie na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 (CC BY-NC 4.0)

**Natalia Gancarz, Monika Janowiak-Janik**

# Wydawnictwa o tematyce romskiej (2024–2025)

Lista zawiera publikacje z 2024 roku, które nie zostały uwzględnione w poprzednim numerze „Studia Romologica" (17/2024). Wynika to z faktu dość częstego druku publikacji albo w ostatnich dniach/tygodniach roku, w którym należy się rozliczyć z dotacji pozyskanej na wydanie publikacji, bądź faktycznego ukazania się publikacji ze sporym opóźnieniem, w roku następnym, z zachowaniem daty wydania roku poprzedniego.

**MONOGRAFIE**

BARTOSZ, Adam, *Samudaripen. The Małopolska Trial of the Roma Genocide*, Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie, Tarnów 2025, ss. 51, ISBN 978–83–7267–859–1.

*Ewangelia e Janoskri = Ewangelia Jana: w języku Romów Bergitka w Polsce*, Biblijne Stowarzyszenie Misyjne, Bielsko-Biała; Ustroń 2024, ss. 52, ISBN 978–83–964701–3-3.

KLEDZIK, Emilia, *Perspektywa poety: cyganologia Jerzego Ficowskiego*, wyd. II poprawione, Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych", t. 100, Poznań 2025, ISSN 1427–9118.

MAŁACHOWSKA-PASEK, Ewa, *Od Cygana do Roma: Romowie w polskim dyskursie na temat mniejszości etnicznych i narodowych*, Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków 2024 ISBN 978–83–64007–98–9.

MIRGA-TAS, Małgorzata, SZYMAŃSKI, Wojciech, *Saworo, saworo, saworo* [katalog wystawy], Adam Mickiewicz Institute, Warszawa 2025, ISBN 978–83–60263–77–8.

SETKIEWICZ, Piotr, KAPRALSKI, Sławomir, DĘBSKI, Jerzy, *Romowie i Sinti w KL Auschwitz*, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, Oświęcim 2024, ss. 388, ISBN 978–83–7704–407–0.

WITKOWSKI, Maciej, *Romowie i ich domy: lokalne polityki wobec wspólnot romskich*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2025, ISBN 978–83–67450–81–2.

STANKIEWICZ, Stanisław, *Romowie. Historia i poezja. Zagłada Romów – wiersze Romów europejskich = Rroma. Historia thaj poezja. Mudaripen Rromengo – poezja Europakire Rromengi*, Treblinka, 2025. ISBN 978–83–972714–8-7.

**ROZDZIAŁY W KSIĄŻKACH**

BYLICA, Jacek, *Transkulturowa analiza rzeczywistości społecznej andrychowskich Romów*, w: *Andrychów: ludzie, miejsca, przedmioty, dokumenty i opowiastki: materiały z seminarium historycznego. T. I*, red. PRUS-BIZOŃ, Ewa, Towarzystwo Miłośników Andrychowa, Andrychów 2024–2025, s. 38–92.

KLEDZIK, Emilia, *Autoetnografie cyganologiczne: studium przypadków na marginesie monografii „Perspektywa poety: cyganologia Jerzego Ficowskiego"*, w: *Usytuowania: praktyki autorefleksji w XX- i XXI-wiecznym dyskursie humanistycznym w kontekście badań postzależnościowych*, red. KLEDZIK, Emilia, ZDUNIAK, Małgorzata, Universitas, Kraków 2025, s. 191–216.

KOŁACZEK, Małgorzata, TALEWICZ, Joanna, *„Ale strach, który był w tobie, przepływa do dzieci z mlekiem matki": milczenie i międzypokoleniowa trauma Romów i Sinti*, w: *Peregrynacje międzykulturowe*, red. BANASZKIEWICZ, Magdalena i in., Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, Kraków 2025, s. 121–148.

ŁUCZAK, Andrzej, *The Romani genocide during world war II, including in Treblinka: the importance of the past for the present Times*, w: *Treblinka warns and reminds!: on the 80th anniversary of the establishment of the Treblinka I Labour Camp*, red. KOPÓWKA, Edward, Muzeum Treblinka Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy 1941–1944, Treblinka; Kosów Lacki 2024, s. 59–80.

MATKOWSKA, Justyna, BODZIANY, Marek, *Commemoration of the martyrdom of Roma and Sinti victims in the Nazi German penal labour camp and the extermination camp in Treblinka*, w: *Treblinka warns and reminds!: on the 80th anniversary of the establishment of the Treblinka I Labour Camp*, red. KOPÓWKA, Edward, Muzeum Treblinka Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy 1941–1944, Treblinka; Kosów Lacki 2024, s. 43–47.

ORZEŁ-DEREŃ, Kinga, *Pedagogika pogranicza: rola rodziny w kształtowaniu poczucia własnej skuteczności u dzieci z romskiej mniejszości etnicznej*, w: *Sukces życiowy w perspektywie przemian społecznych*, red. ŁĄCZEK, Tomasz, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2024, s. 309–322.

POPRAWSKA, Maria, *80 lat mniejszości romskiej w Sławnie*, w: *Historia i kultura ziemi sławieńskiej. T. XVI, Historie (nie)zapomniane*, red. RĄCZKOWSKI, Włodzimierz, SROKA, Jan, JERZEWSKA, Barbara, Fundacja „Dziedzictwo", Darłowo; Sławno 2025, s. 231–251.

RADWAŃSKI, Janusz, *Ostatnie tabory: wędrujący Romowie z Puszczy Sandomierskiej w oczach jej mieszkańców*, w: *Sandomierskiej Puszczy: znaki przeszłości – narracje i konteksty*, red. DUDEK-MŁYNARSKA, Elżbieta i in., Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów 2024, s. 75–89.

**ARTYKUŁY W CZASOPISMACH**

ALBOTH, Anna, *Bośnia, Romowie i puste paragrafy*, „Znak", 2025, nr 6, s. 37–43.

BIERNACKA, Magdalena, *Wybrane aspekty zjawiska dyskryminacji i wykluczenia*

*społecznego na przykładzie mniejszości romskiej w Rzeczypospolitej Polskiej*, „Polityka i Społeczeństwo", 2024, t. XXII, nr 3, s. 29–43.

EKIER, Jakub, *Ficowski jako egzemplarz gatunku* [polemika], „Literatura na Świecie", 2025, nr 7/8, s. 336–341.

GLISZCZYŃSKA-GRABIAS, Aleksandra, *Ochrona grup wrażliwych przed antysemicką i antyromską dyskryminacją i nienawiścią jako zobowiązanie państwa w ocenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji*, „Europejski Przegląd Sądowy", 2025, nr 6, s. 19–24.

KLEDZIK, Emilia, *Kreolskość Bronisławy Wajs i komparatystyka literacka w Polsce*, „Porównania: czasopismo poświęcone zagadnieniom komparatystyki literackiej oraz studiom interdyscyplinarnym", 2024, nr 1, s. 225–247.

KLEDZIK, Emilia, *„Mniejsza jednak o to, czy Kledzik ma rację"* [polemika], „Literatura na Świecie", 2025, nr 7/8, s. 316–335.

KORECKI, Tristan, *Ficowski pieśniarsko-cygański: garść zamyśleń (oraz hors d'œuvre à l'anglaise). Cz. 2*, „Epea: pismo literackie", 2025, nr 1, s. 4–19.

KRZYŻANOWSKI, Piotr Jacek, *Zigeunerlager w KL Auschwitz-Birkenau i jego likwidacja: w osiemdziesiątą rocznicę wydarzeń*, „Rocznik Polsko-Niemiecki", 2025, nr 33, s. 71–86.

KRZYŻANOWSKI, Piotr Jacek, *Forced settlement of the Roma in Poland: the 60th anniversary of the 1964 ban on wandering*, „Język, Religia, Tożsamość", 2024, nr 2, s. 325–352.

LISOWSKA, Kinga, ŁOJKO, Majka, *Tożsamość kulturowa kobiet romskich w przestrzeni rodziny wielopokoleniowej*, „Kultura i Edukacja", 2024, nr 3, s. 11–26.

MRHÁLEK, Tomáš, HRICOVÁ, Alena, ONDRÁŠEK, Stanislav, *Item analysis of sociocultural influences in verbal ability testing using the Woodcock-Johnson IV COG*, „Annals of Psychology = Roczniki Psychologiczne", 2024, t. XXVII, nr 2, s. 103–118.

STRZELCZYK, Agata, *The Vistani problem: representation of the Romani culture in D&D games: stereotypes and change*, „Edukacja Międzykulturowa", 2024, nr 4, s. 178–179.

SZCZEPAN, Aleksandra, *Ekologia nadziei: Romska Nowa Huta*, „Teksty Drugie", 2025, nr 2, s. 36–55.

SZCZEPANIAK, Marek, *Losy Cyganów na ziemi gnieźnieńskiej w XX wieku w świetle dokumentacji władz lokalnych*, „Przegląd Archiwalno-Historyczny", 2024, t. XI, s. 79–111.

## CZASOPISMA O TEMATYCE ROMSKIEJ

Regularnie ukazują się trzy czasopisma, aczkolwiek z pewnym opóźnieniem w stosunku do ich oficjalnej daty edycji. Poza rocznikiem „Studia Romologica" nr 18, 2025, który Czytelnik ma w ręku, w 2025 r. ukazały się kolejne 2 numery (39–40) „Dialogu-Pheniben" wydawanego od 2011 r. w formie półrocznika przez Stowarzyszanie Romów w Polsce z siedzibą w Oświęcimiu i 6 numerów dwumiesięcznika „Romano Atmo" wydawanego przez Stowarzyszeni Romów Polskich w Szczecinku.